

„Atya vár!” – Egy élet türelme

Vígh Árpád piarista szerzetes (1918–2004)

Iskolánk első tanári karának matematika-fizika szakos tagja

A XX. században nagyon sok körülmény megváltozott – világháborúk, országok elnyomása és felszabadulása – és mindezek közben nagyon kevesen tudták megőrizni azt az igazi értékrendet, amit azelőtt nyíltan vallhattak. Vígh Árpád piarista szerzetes egy ilyen ember volt: a fiatalon választott irányt tartotta, és szerzetesként járta az országot. Megfordult az ország minden szegletében: tanított Tatán, Tatabányán, Szentendrén, Esztergomban, és áldoztatópap volt Budapesten egy kórházban. Csak csendesen tette a dolgát: tanított, és megtette azt, amit kellett, jelen volt, amikor szükség volt rá.

Életének különlegessége talán éppen ebben a csendességben rejlik. Miközben az országban politikai viták zajlottak, és körülötte dúlt a háború, ő minden nap – néha bombázások között – biciklivel indult el az iskolába. Élete végén pedig már idős és beteg embereket látogatott és áldoztatott a kórházban, ugyanazzal a szelíd türelemmel, ami egész életét jellemezte.

A háborús körülmények és a politikai változások mutatták meg, kicsoda is ő valójában... Ő akkor is ment tanítani, mert ez volt a hivatása. A gyerekeknek szükségük volt valakire, aki magyaráz nekik, és akire támaszkodhatnak. Gyakran úgy kellett „iskolába mennie”, hogy előző este alig lehetett aludni a légiriadók, vagy az ÁVH házkutatásai miatt. Gyakran kutatták át ugyanis a megmaradt szerzetesi lakhelyeket, zsidókat keresve. Munkája mellett viszont még ezek árán is kitartott, és mindennapos nyugalma is képes volt megőrizni. Sok társát államilag munkanélkülivé tették, ezért rá még több munka maradt. Egyes visszaemlékezések szerint néha azért nem fogták el őt, mert volt ott tanú, aki igazolta, hogy piarista tanár.

Tanárként nem csak azt akarta átadni a diákoknak, amit a tananyag megkövetelt, hanem azoknak, akik nem annyira értették, türelmesen elmagyarázta a témát, akik pedig kíváncsiak voltak, azoknak egyebet is elmondott. Nem volt harsány, és nem is kiabált: csendes magabiztosság jellemezte itt is.

Sokáig kutakodtam iskolánk könyvtárában, és megtaláltam néhány könyvben a már elballagott diákok visszaemlékezéseit „a Vígh Árpád Tanár Úr” óráiról. Öregdiákjai ilyeneket meséltek róla:

„Amikor az osztály hangoskodott, ő akkor sem kezdett kiabálni, vagy parancsolgatni, hogy „legyen már csend!”, hanem csak összefonta habitusa alatt a kezét, és türelmesen várt. „Atya vár!” kezdték ilyenkor suttogni egymás között a diákok, és pár pillanat múlva újra mindenki csöndben figyelt, a tanítás pedig folytatódott.”

A diákoknak a rend és következetesség mintaképe volt, de ijesztőnek senki nem nevezte: a finom, száraz humora, amit az aktuális témákhoz tudott kapcsolni, mindig jókedvet teremtett körülötte a nehéz időkben is. Szerzetesi élete sem volt hivalkodó: halkan végezte mindennapi teendőit: imádkozott, misét mutatott be, tanított, és segített a diákjainak, amiben szükségük volt rá. Rendtársai szerint soha nem panaszkodott, és mindig elvégezte a munkát, amit rábíztak. Precizitás és türelem jellemezte ezekben az időkben is.

A háború végeztével sem lett könnyebb az élete: sok rendtársát elvesztette – nekik új életet kellett kezdeniük, és felhagyni az oktatással (ennek ellenére sokan még így is kisebb csoportokat oktattak a katolikus hitre, és magánlakásokban találkoztak a régi barátaikkal) – de ő maga mindig kitartott, és ott végezte a munkáját, ahol éppen a legnagyobb szükség volt rá. Ennek eredményeképp járt Tatán, Tatabányán, Szentendrén – ahol az iskola alapításakor jelentős szerepet játszott – Esztergomban, és más helyeken is. Mindenhova ugyanazt a nyugodt, békés lelkiséget vitte magával, amivel ötvözte megannyi nehéz év tapasztalatát, és a sok iskolai tudását. Kifejezetten érdekes, hogy milyen módon egyeztette össze a ferences és a bencés, valamint a piarista rend tanításait és mindennapi életét. Erre nagy szüksége volt, ugyanis Esztergomban a bencés, Szentendrén pedig a ferences gimnáziumban oktatott hosszabb ideig.

Élete utolsó évtizedeiben a budapesti Szent Ferenc Kórházban szolgált áldoztatópapként, de itt is többet adott, mint amit elvártak tőle: hosszú beszélgetések, és boldog percek jellemezték életének ezt a szakaszát is: gyakran ment be a betegekhez látogatni őket, és sok betegnél ő volt az utolsó ember, akit láttak. Az ott dolgozó nővérek szerint a kórházban is kitűnt egyedi életszemléletével, amivel olyan nyugodtan mozgott, és tett vagy beszélt bármit, mintha az övé lenne a világ összes ideje, – és ezt tökéletesen tudta is fizika és matematika tanárként... – ezzel a viselkedéssel pedig az ott lévő emberek lelkébe is nyugalmat ültetett: volt, amikor szinte „lelassultak a történések” a közelében, mert az emberek mellette megéreztek a nyugodtságát, és ők sem siettek sehová. Ez a fajta figyelem és emberség nagyon ritka, és megmutatja, hogy Víg Árpád milyen komolyan is vette a hivatását. Főleg a XX. században kiemelkedő annyira ez a viselkedés, amikor mások olyan könnyen feladták, vagy megtörtek a nyomás alatt. Talán ez teszi olyan naggyá őt: hogy nem a hőstettekben, hanem a mindennapi helytállásban mutatta meg az erejét.

A végére talán az a legfontosabb, hogy Víg Árpád életéből azt tanulhatjuk meg: nem mindig a nagy tettek számítanak, hanem az, hogy valaki nap mint nap hűséges marad ahhoz, amit vállalt. Ő nem akart különleges lenni, nem akart kitűnni, mégis sokaknak jelentett biztos pontot egy olyan korszakban, amikor minden bizonytalan volt. A tanítványai, a rendtársai és a kórház betegek mind ugyanarra emlékeznek: egy olyan emberre, aki csendesen, türelmesen és

szeretettel fordult mindenki felé. Aki nem sietett, nem kapkodott, hanem időt adott másoknak – és talán éppen ezért tudott ennyi emberre hatni. A XXI. században, amikor a társadalom mindenki felé azt sugározza, hogy folyjon az árral, nekünk is fontos lenne megőrizni ezt a szemléletet, és nem sietni, néha megállni az élet kapkodásában, és Istenre figyelni, ahogy Ő tette.

Készítette: Mészáros Péter, 8.a